

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Gfv.I.30.045/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Szabó Klára a tanács elnöke
Dr. Parlagi Mátyás előadó bíró
Dr. Magosi Szilvia bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője:
Dr. Ravasz László ügyvéd

Az alperes:

Alperes1

Az alperes képviselője: ügyintéző: Dr. Szabó Tamás ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet és felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet benyújtó fél:
felperesek

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Nyíregyházi Törvényszék 4.Pf.20.601/2022/5.

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Nyíregyházi Járásbíróság 22.P.21.582/2020/41.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 50.000 (ötvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperesek a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségének a megállapítását, annak érvényessé nyilvánítását, valamint annak a megállapítását kérték, hogy kölcsöntartozásuk nem áll fenn, a közjegyző okirata nem tekinthető közokiratnak, továbbá az alperes felmondása jogszerűtlen. Az alperes kérte a kereset elutasítását.

[2] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította a kölcsönszerződés és a készfizető kezesi felelősségvállalás érvénytelenségét, valamint azt, hogy a felpereseknek nincs tartozásuk az alperessel szemben, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[3] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

[4] Indokolása szerint az árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelelősége körében megalapozatlan a felperesek szerződéskötési célra, alperesi reklámokra, pénzügyi szakemberek és szervezetek devizahitelezéssel és árfolyamkockázattal kapcsolatos nyilatkozataira, valamint a pozitív hitelbírálat megtévesztő jellegére történő hivatkozása. A felperesek nem bizonyították a számukra kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozott, legfeljebb 10%-os mértékben való viselésére vonatkozó szóbeli tájékoztatásukat. Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást a kölcsönszerződés és a kockázattartó nyilatkozat tartalma alapján, ennek során a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 214. § (5) bekezdése alapján helyesen hagyta figyelmen kívül felperesek azon tényállítását, hogy az árfolyamkockázatról való tájékoztatás nem megfelelő időben történt.

[5] Következtetése szerint az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés és a kockázattartó nyilatkozat tartalma okszerűtlen értékelésével állapította meg, hogy nem volt megfelelő az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás. A kockázattartó nyilatkozatnak tartalmaznia kellett az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak a törlesztőrészletre gyakorolt hatását. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) és a Kúria gyakorlata [Gfv.VII.30.090/2020/9., megjelent: BH2021. 141.; Jpe.I.60.015/2021/15. (a továbbiakban: Jpe. határozat); BH2022. 103.] szerinti elvárásoknak a kölcsönszerződés VIII.6. pontjában foglalt kockázattartó nyilatkozat önmagában nem felelt meg, mert nem tartalmazta, hogy az árfolyamkockázat kizárólag az adóst terheli, az árfolyam változása és ezzel összefüggésben az adós terhének emelkedése jelentős is lehet (Kúria Pfv.I.20.025/2021/6., Gfv.V.30.323/2021/9.). Az I. rendű felperes azonban a kölcsönszerződés megkötésekor, azt megelőzően aláírta a külön okiratba foglalt kockázattartó nyilatkozatot is. A kockázattartó nyilatkozat áttekinthető, megszövegezése, nyelvezete egyértelmű, kielégíti az érthetőség követelményeit. Szemléltető, a forint árfolyamának a szerződésben kikötött devizához képest lehetséges változására kitérve, részletes és informatív szöveges magyarázatot ad a deviza alapú kölcsönügyletekben rejlő – a forint ügyletektől eltérő – kockázatokra, amelyet táblázattal és grafikonnal is kiegészít (Kúria Gfv.VI.30.463/2020/23., Pfv.VIII.20.348/2021/6., Gfv.30.323/2021/9.). A kölcsönszerződés VIII.6. pontja és a kockázattartó nyilatkozat együttes tartalma alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a példákkal is illusztrált információk összességéből – kifejezetten a korlátlan kifejezés használata hiányában is – egyértelműen felismerhette és értékelni tudta, hogy a forint árfolyama a kölcsön svájci frank árfolyamához képest a futamidő alatt jelentős mértékben, számára akár kedvezőtlenül is változhat (jelentősen leértékelődhet), és ezáltal fennálló tartozásának, fizetési kötelezettségének

mértéke jelentősen megemelkedhet, elérheti, de akár meg is haladja az azonos kondíciókkal felvett forintkölcson alapján fizetendő törlesztőrészeket. A tájékoztatás kifejezetten kitér az árfolyamváltozás és a kamatok változásának együttes hatására is. Az I. rendű felperes számára így felismerhető volt, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötte megváltozhat, valamint az is, hogy az árfolyam változása annak korlátlanlansága folytán a pénzügyi kötelezettségeire milyen jelentős gazdasági következményekkel járhat. E gazdasági következmény pedig a nyilatkozat értelmében nem csak a törlesztő részlet, hanem a visszafizetendő teljes tartozás, azaz a tőke összegének az akár korlátlan mértékű megnövekedése, ami a futamidő alatt bekövetkezhet. Erre figyelemmel a szerződéskötéskor az I. rendű felperes megfelelően fel tudta mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan. Ebből következően az alperes részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét. Az alperesi kockázatfeltáró nyilatkozat fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a Jpe. határozatát követően többek között a Gfv.VI.30.225/2021/7., Pfv.VIII.20.348/2021/6., Gfv.V.30.323/2021/9. és Gfv.VI.30.512/2021/11. számú határozatában is állást foglalt, így az azokban folytatott joggyakorlata kötelező erejűként hivatkozható (Kúria Gfv.V.30.323/2021/9., Gfv.VI.30.512/2021/11.). A másodfokú bíróság az adott ügyben nem látott okot a kialakult joggyakorlattól való eltérésre, mert a felperesek nem hivatkoztak azt megalapozó, a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontokra.

[6] Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy nem állapítható meg az árfolyamkockázatot az I. rendű felperesre telepítő szerződési feltételek tisztességtelensége, és erre tekintettel a kölcsönszerződés érvénytelensége, valamint a II. rendű felperes kezességvállalásának érvénytelensége sem. A kölcsönszerződés érvénytelensége hiányában nincs helye érvényessé nyilvánításnak, és nem vehető figyelembe az ezen alapuló felperesi elszámolás.

[7] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet csatoltak.

[8] Felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset teljesítését kérték. Indokolásuk szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 200. § (1) bekezdését, a 209. § (1) bekezdését, a 209/A. § (2) bekezdését, az 525. § (1) bekezdés *e*) pontját, valamint jogkérdésben eltér a Jpe. határozat [11], [14] és [16] bekezdésében, a 4/2021. PJE határozatban (a továbbiakban: PJE határozat), valamint a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítéletének [15] bekezdésében foglaltaktól.

[9] A felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján kérték, mert a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Jpe. határozat [11], [14] és [16] bekezdésében, a PJE határozatban, valamint a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítélet [15] bekezdésében foglaltaktól. Indokolásukban utaltak a Kúria Jpe.II.60.021/2021/7. számú határozatának [10] bekezdésére is, amely szerint a tisztességes tájékoztatás mércéjéről a Kúria a Jpe. határozatban már döntött. A felperesek e megállapításból és a Jpe. határozat [11] és [31] bekezdéséből azt a következtetést vonták le, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége tekintetében a bíróságok jogkérdésben döntenek, az EUB döntésekben e vonatkozásban meghatározott jogelvek jogkérdésben való jogértelmezésnek minősülnek, és azokat kötelezően alkalmazni kell, azoktól nem lehet eltérni. Erre figyelemmel az eljáró bíróságoknak jogkérdésként és nem ténykérdésként a jelen perben azt kellett volna vizsgálniuk, hogy az alperes az árfolyamkockázatról a szerződés megkötése előtt adott-e megfelelő írásbeli tájékoztatást. Jogkérdés és nem ténykérdés, hogy mennyi idő szükséges

egy átlagfogyasztónak a szerződési feltétel alapos megismeréséhez, a ténylegesen erre biztosított idő megfelelő-e. Nyilvánvalóan nem felel meg a szerződés előtti alapos ismerés elvének, ha a fogyasztó az aláírás előtt pár perccel ismerheti meg az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési rendelkezések tartalmát. A másodfokú bíróság jogerős ítéletében jogkérdésben eltért a Jpe. határozat hivatkozott részeitől, mert nem az EUB ítéleteiben foglalt jogelveknek megfelelően vizsgálta az árfolyamkockázati tájékoztatást és azt, hogy ez a tájékoztatás a szerződés megkötése előttinek tekinthető-e. Emiatt a Ptk. 209. § (1) bekezdését és a 209/A. § (2) bekezdését sértő módon nem állapította meg a kölcsönszerződés semmisségét. A felmondás jogellenessége tekintetében arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság jogkérdésben eltért a PJE határozatban, valamint a Kúria Gfv.VII.30.440/2019/11. számú ítéletének [15] bekezdésében foglaltaktól, emiatt a Ptk. 200. § (1) bekezdését és az 525. § (1) bekezdés *e)* pontját sértő módon nem állapította meg a felmondás jogszerűtlenségét.

[10] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem alaptalan.

[11] A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII. 12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. és 7. pontja alapján a felülvizsgálat engedélyezése minden esetben a fél kérelmén alapul, azon a Kúria nem terjeszkedhet túl, azzal kapcsolatban csak a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglaltakat vizsgálja. A felperesek a Pp. 409. § (3) bekezdése alapján kérték a felülvizsgálat engedélyezését, így a Kúria kizárólag azt vizsgálhatta, hogy a kérelemben előadottakra figyelemmel a jogerős ítélet jogkérdésben eltér-e a Kúria hivatkozott, közzétett határozataitól.

[12] A Pp. 409. § (3) bekezdése, valamint a PK vélemény 5. pontja és annak indokolása alapján a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezi, ha a jogerős ítélet a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben eltér, vagyis a Kúria által 2012. január 1-je után meghozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett eseti határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapul. A Pp. 410. § (2) bekezdés *c)* pont *cd)* alpontja szerint a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozás esetén a félnek nemcsak a Kúria közzétett határozatát kell megjelölnie, hanem annak azt a részét is, amelytől a felülvizsgálattal támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér. A megjelölt konkrét határozatrész csak akkor alkalmas az engedélyezés körében érdemi vizsgálat lefolytatására, ha annak tartalma az előbbieken kifejtetteknek megfelelően jogkérdésként értelmezhető.

[13] A felperesek a felmondás jogellenességével összefüggésben hivatkozott PJE határozatnak nem jelölték meg azt a konkrét tartalmát (részét), amellyel álláspontjuk szerint a jogerős ítélet ellentétes. A jogkérdésben való eltérés ezért érdemben nem vizsgálható.

[14] A Kúria a felperesek által hivatkozott Gfv.VII.30.440/2019/11. számú határozatának [15] bekezdésében azt a jogi álláspontot juttatta kifejezésre, hogy az érvénytelen szerződés nem mondható fel. A felülvizsgálattal támadott jogerős ítélet ezzel nem ellentétes, mert a másodfokú bíróság következtetése szerint a szerződés nem érvénytelen. Felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben a felperesek sem mutattak ki két, egymástól eltérő jogértelmezést. Alaptalanul hivatkoztak ezért arra, hogy a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélet a felmondás jogszerűsége tekintetében jogkérdésben eltér a Kúria hivatkozott, közzétett határozatától.

[15] A felperesek a Jpe. határozattól jogkérdésben való eltérést abban jelölték meg, hogy a másodfokú bíróság az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító rendelkezés tisztességtelenségét nem a Jpe. határozat [11], [14] és [16] bekezdésében megjelölt szempontok szerint ítélte meg.

[16] A Kúria a Jpe. határozat [11] bekezdésében az árfolyamkockázat mibenlétét szabályozó szerződéses feltételek átláthatóságával kapcsolatos követelményrendszer lényegét körülíró, értelmező jogi aktusokat foglalta össze, míg a [14] bekezdésben a C-186/16. számú ügyben, a [16] bekezdésben a C-776/19 – C-782/19. számú egyesített ügyekben az EUB által hozott ítéletek lényegi tartalmát rögzítette a 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikk (2) bekezdésének az értelmezéséről. A jogegységi panaszeljárásban vizsgált jogkérdést – az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás tartalmi megfelelőségének mércéjét – az annak eredményeként meghozott Jpe. határozat [11], [14] és [16] bekezdései a döntés indokolásának részeként nyilvánvalóan érintik, de a felmerült jogkérdést önmagukban nem válaszolják meg. Mivel a Jpe. határozat hivatkozott részei nem tartalmazzak az adott jogegységi panaszeljárásban elbírált jogkérdést, azokban nincs olyan kúriai jogértelmezés, amitől a jogerős ítélet eltérhetne. A Kúria a Jpe. határozat felperesek által az állított eltérés körében nem hivatkozott [34] bekezdésében rögzítette a jogegységi panaszeljárásban érdemben vizsgált jogkérdést és adott választ arra, hogy milyen tartalmú árfolyamkockázati tájékoztató minősül az átláthatóság szempontjából megfelelőnek. A felperesek felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmükben azonban egyrészt nem jelöltek meg olyan jogkérdést tartalmazó határozatrészt, amely vonatkozásában a jogerős ítélet jogkérdésben való eltérése vizsgálható lenne; másrészt a tájékoztatás időbeli megfelelősége (vagyis az, hogy a tájékoztatásnak szerződéskötés előttinek kell-e lennie, s ha igen, mennyivel korábban kell tájékoztatni a fogyasztót) olyan jogkérdés, ami nem volt a hivatkozott Jpe. határozat tárgya, azt a Kúria sui generis eljárása során egyáltalán nem vizsgálta. A jelen ügyben az eljáró bíróságok a tájékoztatás időbeliségére vonatkozó felperesi tényállítást a Pp. 214. § (5) bekezdése alapján hagyták figyelmen kívül, amellyel kapcsolatban a felperesek nem támadták a jogerős ítéletet. Mindezek folytán a Jpe. határozat hivatkozott bekezdései és a jogerős ítélet alapján a felperesek kérelme szerint felmerült jogkérdések nem vethetők össze, így a felülvizsgálat nem engedélyezhető.

[17] Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát megtagadta a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján.

[18] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem vezetett eredményre, ezért a felperesek költségfeljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illeték viseléséről a Kúria a Pp. 95. § (2) bekezdés *a)* pontja, a 101. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és az állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (1)-(2) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése alapján határozott. Tájékoztatja a felpereseket, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetniük. Ennek során közleményként fel kell tüntetniük a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[19] A végzés ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2023. február 28.

Dr. Szabó Klára s.k. a tanács elnöke, Dr. Parlagi Mátyás s.k. előadó bíró, Dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró